

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มงานอำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต ๓

ที่ ศธ.๐๔๑๐๘/ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ประชาสัมพันธ์แหล่งมรดกวัฒนธรรม เมืองโบราณศรีเทพ ที่จะเสนอเข้าสู่บัญชีชั่วคราวมรดกโลก

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต ๓

เรื่องเดิม

ข้อเท็จจริง

ด้วย สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ แหล่งมรดกวัฒนธรรม เมืองโบราณศรีเทพ ที่จะเสนอเข้าสู่บัญชีชั่วคราวมรดกโลก เพื่อสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งโบราณคดีและโบราณสถานเมืองศรีเทพ ตามรายละเอียดดังแนบ

ข้อพิจารณา

- เห็นควรแจ้งประชาสัมพันธ์ไปยัง หน้าเว็บ สพป.เพชรบูรณ์ เขต ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

นางจุฑารัตน์ ศรีเอี่ยม

(นางจุฑารัตน์ ศรีเอี่ยม)

เจ้าหน้าที่อัตรากำลัง - ตอปรตสภทปธ

(นางปาริชาติ ก้านตันเพ็ญ)

ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ

- Voc /

๓๑ ๒๐๒๑

(นายสมหมาย ถาวรกุล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต ๓

ที่ พช ๐๐๓๑/ว ๓๓๕

๓๓ มกราคม ๒๕๖๑

วันที่	26
วันที่	25 ม.ค. 2561
วันที่	11.29
ศาลากลางจังหวัดเพชรบูรณ์	
ถนนสระบุรี-หล่มสัก พช ๖๗๐๐๐	
กลุ่มงานวิทยาการ	
วันที่	๕๕๗
วันที่	25 ม.ค. 2561

เรื่อง แหล่งมรดกวัฒนธรรม เมืองโบราณศรีเทพ ที่จะเสนอเข้าสู่บัญชีชั่วคราวมรดกโลก

เรียน หัวหน้าส่วนราชการทุกส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง นายอำเภอ ทุกอำเภอ

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ นายกเทศมนตรีเมืองเพชรบูรณ์ นายกเทศมนตรีเมืองหล่มสัก และนายกเทศมนตรีเมืองวิเชียรบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประชาสัมพันธ์ เรื่อง คุณค่าและความสำคัญของแหล่งโบราณคดีและโบราณสถาน เมืองโบราณศรีเทพ (The ancient town of Si Thep) จำนวน ๑ ชุด

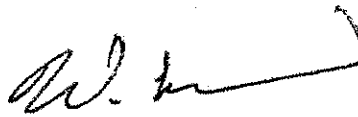
ด้วยกรมศิลปากรในฐานะเลขานุการคณะกรรมการด้านวัฒนธรรม ซึ่งอยู่ภายใต้ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาปกป้องคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรม ได้จัดการประชุม คณะอนุกรรมการมรดกโลกทางวัฒนธรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และที่ประชุมมีมติพิจารณาเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรม เมืองโบราณศรีเทพ เข้าสู่บัญชีชั่วคราวมรดกโลก เนื่องจากแหล่งมรดกวัฒนธรรมดังกล่าวมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดีทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค โดยมอบสำนักศิลปากรที่ ๔ ลพบุรี และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ดำเนินการจัดทำเอกสารประกอบการนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรม เมืองศรีเทพ ซึ่งในการประชุมดังกล่าว สรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแหล่งมรดกวัฒนธรรม เมืองโบราณศรีเทพ คือ ข้อพิจารณาในการจัดทำเอกสารนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรม เมืองโบราณศรีเทพ เข้าสู่บัญชีรายชื่อเบื้องต้นมรดกโลก อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ได้รับมอบหมายในการศึกษาและเตรียมการเพื่อเสนอให้เมืองโบราณศรีเทพ เข้าสู่บัญชีรายชื่อเบื้องต้นมรดกโลก (Tentative List) ด้วยเกณฑ์พิจารณาคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล (Outstanding Universal values) คือ เกณฑ์ที่ ๒ และได้ดำเนินการศึกษาทางโบราณคดี พบว่า มีหลักฐานทางโบราณคดีย้อนหลังไปถึงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ต่อเนื่องถึงสมัยประวัติศาสตร์โดยพบหลักฐานในวัฒนธรรมทวารวดี (ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๒-๑๖) และวัฒนธรรมลพบุรี (ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๒-๑๘) ในการจัดทำเอกสารนำเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมแหล่งนี้มีข้อเสนอว่าเฉพาะเมืองโบราณศรีเทพเพียงเมืองเดียวอาจไม่เป็นที่รู้จักเพียงพอในระดับสากล จึงเห็นควรเปลี่ยนแปลงเป็นการนำเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม เมืองโบราณในวัฒนธรรมทวารวดี ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่พบในหลายพื้นที่ของประเทศไทยทั้งในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ รวมทั้งในเมืองโบราณที่ร่วมสมัยเดียวกันในเมียนมาร์ ลาว เวียดนาม กรมศิลปากรมุ่งหมายนำเสนอเมืองโบราณศรีเทพ เพื่อเข้าสู่บัญชีรายชื่อเบื้องต้นมรดกโลก ในปี พ.ศ.๒๕๖๑ ในการนี้ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในการนำเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม “เมืองโบราณศรีเทพ” เข้าสู่บัญชีรายชื่อเบื้องต้นมรดกโลก โดยการกำหนดแนวทางการจัดทำเอกสารนำแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม “เมืองโบราณศรีเทพ” ให้มีข้อมูลที่น่าเสนอถึงความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมทวารวดี ซึ่งพบในประเทศไทยและภูมิภาคใกล้เคียง และกรมศิลปากรขอความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนถึงความสำคัญของแหล่งโบราณคดีและโบราณสถาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบของแหล่งมรดกวัฒนธรรม เมืองโบราณศรีเทพ อันจะเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการพื้นที่แหล่งมรดกวัฒนธรรมเมืองศรีเทพในอนาคต

/ดังนั้น...

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุน ส่งเสริมให้แหล่งมรดกวัฒนธรรม เมืองโบราณศรีเทพ ได้รับการพิจารณาเข้าสู่บัญชีชั่วคราวมรดกโลก จังหวัดเพชรบูรณ์จึงขอให้ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้แก่ประชาชนถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งโบราณคดีและโบราณสถานเมืองศรีเทพ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิบูลย์ หัตถกิจโกศล)
ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
กลุ่มยุทธศาสตร์และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม
โทร. ๐-๕๖๗๒-๙๗๘๐
โทรสาร ๐-๕๖๗๒-๙๗๗๙

เอกสารประชาสัมพันธ์

คุณค่าและความสำคัญของแหล่งโบราณคดีและโบราณสถาน

เมืองโบราณศรีเทพ (The ancient town of Si Thep)

(นำเสนอเข้าสู่บัญชีชั่วคราวมรดกโลก)

เมืองโบราณศรีเทพ ตั้งอยู่ในเขตตำบลศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จัดอยู่ในเขตที่สูงภาคกลาง เป็นพื้นที่ลาดตะพักลำน้ำ ระหว่างแม่น้ำป่าสักกับเทือกเขาเพชรบูรณ์ ที่อยู่บริเวณขอบด้านตะวันตกของที่ราบสูงโคราช ตัวโบราณสถานตั้งอยู่บนที่ดอนขนาดใหญ่ พื้นที่บริเวณโดยรอบตัวเมืองเป็นเขตที่ราบน้ำท่วมถึง

คุณค่าความสำคัญทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์

การศึกษาทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๔๗ เมื่อครั้งสมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสด็จเมืองโบราณศรีเทพเป็นต้นมาจนถึงในปัจจุบัน เมืองโบราณศรีเทพ

เป็นเมืองโบราณที่มีพัฒนาการมาจากยุคก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย ราว ๑,๗๐๐-๑๕๐๐ ปีมาแล้ว หรือประมาณพุทธศตวรรษที่ ๘ ด้วยตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศูนย์กลางของภูมิภาคตอนในของประเทศไทย ซึ่งเป็นจุดเชื่อมโยงเครือข่ายของการแลกเปลี่ยนสินค้าและเส้นทางการค้า ระหว่างพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบกับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ แร่ธาตุ และของป่า จึงนำพาผู้คนจากพื้นที่ส่วนต่างๆ เข้ามายังถิ่นฐาน เกิดการเลือกรับเอาวัฒนธรรมจากต่างถิ่น ซึ่งมีถิ่นกำเนิดจากภูมิภาคทางตะวันออกเฉียงและตะวันตกของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะวัฒนธรรมอินเดียในช่วงก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๒ เข้ามารับปรับใช้ส่งผลให้เกิดพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และศิลปกรรม ชุมชนโบราณแห่งนี้ จึงพัฒนาขึ้นเป็นสังคมเมืองในวัฒนธรรมทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ ๑๒-๑๖) และวัฒนธรรมเขมรโบราณ(พุทธศตวรรษที่ ๑๖-๑๘) เมืองโบราณศรีเทพดำรงความสำคัญต่อเนื่องราว ๗๐๐ ปี จึงล่มสลายไปเมื่อราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๘ คุณค่าความโดดเด่นอันเป็นสากลของเมืองโบราณศรีเทพนั้น ลำดับพัฒนาการในแต่ละช่วงสมัยแสดงออกถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนคุณค่าของมนุษย์ ในเขตพื้นที่ศูนย์กลางของภูมิภาคตอนในของประเทศไทย ซึ่งมีลักษณะรูปแบบเป็นชุมชนหรือเมืองภายในที่มีความต่อเนื่องทางวัฒนธรรม มีการพัฒนาด้านการเลือกสรรพื้นที่ตั้งของชุมชนหรือเมืองที่สามารถควบคุมหรือเชื่อมโยงเครือข่ายของการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม หรือเส้นทางการค้าสมัยโบราณระหว่างพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมถึงพื้นที่ทางด้านตะวันออกเฉียงและตะวันตกของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย ด้านการออกแบบผังเมืองโบราณศรีเทพนั้น แสดงถึงภูมิปัญญาอันชาญฉลาดของกลุ่มชนในลุ่มแม่น้ำป่าสักที่มีการจัดวางแผนผังให้เป็นเมืองในระดับนครอย่างมีระเบียบและสวยงาม เมืองโบราณศรีเทพเปรียบเสมือนรัฐกันชนระหว่างอาณาจักรเจนละกับอาณาจักรทวารวดี ปรากฏหลักฐานการนับถือทั้งศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธ รวมถึงคติความเชื่อในการบูชาพระอาทิตย์หรือสุริยเทพซึ่งพบน้อยมากในประเทศไทย การสร้างสรรค์งานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนามีรูปแบบที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถชั้นสูงของช่างเมืองศรีเทพ ในการผสมผสานรูปแบบของศิลปกรรมภายนอกทั้งจากอินเดีย ศรีวิชัย ทวารวดี และเขมรโบราณ เข้าด้วยกันจนมีลักษณะทางศิลปกรรมเฉพาะที่มีเอกลักษณ์ความงามและความลงตัวแบบ “สกุลช่างศรีเทพ”

จนมีลักษณะทางศิลปกรรมเฉพาะที่มีเอกลักษณ์ความงามและความลงตัวแบบ “สกุลช่างศรีเทพ” ดังปรากฏหลักฐานใน ประติมากรรมรูปคนแคระประดับฐานโบราณสถานเขาค้างใน ทับหลังรูปอุ้มามเหศวรของปราสาทสองพี่น้อง และรูปแบบ ทางสถาปัตยกรรมของโบราณสถานเขาค้างนอก

พัฒนาการของเมืองโบราณศรีเทพ เริ่มมีชุมชนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลายเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ ๕-๑๑ มีหลักฐานทางโบราณคดี คือ โครงกระดูกมนุษย์ที่ฝังอยู่พื้นที่เดียวกันในลักษณะแหล่ง ฝังศพ พบเครื่องประดับและเครื่องมือเครื่องใช้ฝังร่วมกับโครงกระดูก เช่น เครื่องมือสำริดและเหล็ก เครื่องประดับสำริด ลูกปัดแก้ว ลูกปัดหิน ต่อมาชุมชนโบราณพัฒนาเป็นสังคมเมือง โดยรับวัฒนธรรมภายนอก คือ วัฒนธรรมทวารวดี พุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๖ และวัฒนธรรมเขมรโบราณ พุทธศตวรรษที่ ๑๖-๑๘

มรดกวัฒนธรรมประเภทจารึกพบที่เมืองศรีเทพ เป็นจารึกที่มีอายุระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๑ ถึง พุทธศตวรรษที่ ๑๖ คือ ๑. อักษรปัลลวะ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๒ ใช้ภาษาสันสกฤต ภาษาบาลี ในการสื่อสาร ๒. อักษรหลังปัลลวะ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๕ ใช้ภาษาสันสกฤต ภาษาจีน ในการสื่อสาร ๓. อักษรขอมโบราณ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๕-๑๖ ใช้ภาษาสันสกฤต , ภาษาเขมร ในการสื่อสาร ๔. อักษรจีน

คุณค่าและความสำคัญของโบราณสถาน

๑. ด้านเอกลักษณ์ เป็นคุณค่าที่แสดงการรับรู้หรือความเข้าใจถึงที่มา สถานที่ตั้ง ชนชาติ ความเชื่อ ศาสนา ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมของชุมชน
๒. ด้านวิชาการ เป็นคุณค่าที่สะท้อนเรื่องราวในอดีตเป็นข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม เป็นเครื่องแสดงประวัติความเป็นมาอันเก่าแก่ของชุมชน ของชาติ เป็นแหล่งศึกษาและเรียนรู้ ตลอดชีวิต
๓. ด้านเศรษฐกิจ เป็นคุณค่าที่ก่อให้เกิดรายได้ของชุมชนและของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการทำเป็นสถานที่ท่องเที่ยว สร้างกิจกรรมต่างๆ อันสืบเนื่องจากการท่องเที่ยว พร้อมๆ กับการศึกษาหาความรู้
๔. ด้านการใช้สอย เป็นคุณค่าที่สามารถนำมาใช้งานได้ในปัจจุบัน เป็นการใช้งานที่ไม่ก่อให้เกิดการเสื่อมสภาพ การเปลี่ยนแปลง หรือการรื้อทำลาย
๕. ด้านสังคม เป็นคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี เป็นความภูมิใจของคนใน สังคม เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในสังคม
๖. ด้านการเมือง เป็นคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ การกำหนดขอบเขต หรือการรักษาอธิปไตย และการสร้างความร่วมมือร่วมใจของคนทั้งชาติ
๗. ด้านสุนทรีย์ภาพ เป็นคุณค่าความงามของศิลปกรรมและสถาปัตยกรรม

ความสำคัญและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

๑. เป็นแหล่งให้ความรู้ทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี
๒. เป็นแหล่งที่ใช้บอกประวัติความเป็นมาของชาติ
๓. เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ของบรรพบุรุษ
๔. เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ทำให้เกิดความรัก และความสามัคคีกลมเกลียวในชาติ
๕. เป็นความภาคภูมิใจของท้องถิ่นและของชาติร่วมกัน
๖. เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต
๗. ทำให้เกิดการฟื้นฟู การอนุรักษ์ และการสืบสานงานฝีมือต่างๆ ให้คงอยู่ต่อไป
๘. เป็นแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ
๙. ทำให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น
๑๐. นำความเจริญและการพัฒนาหลายๆ ด้านมาสู่ท้องถิ่นและชุมชน

เมื่อตระหนักถึงความสำคัญและสิ่งทีประชาชนได้รับจากแหล่งโบราณคดีและโบราณสถานเมืองโบราณศรีเทพ
นั้นล้วนมีคุณค่าและไม่สามารถหาสิ่งอื่นมาทดแทนได้ ประชาชนจังหวัดเพชรบูรณ์ควรร่วมแรงร่วมใจช่วยกันดูแล
รักษา พัฒนา แหล่งโบราณคดีและโบราณสถาน เมืองโบราณศรีเทพ โดยไม่ก่อให้เกิดการเสื่อมสภาพ เปลี่ยนแปลง
หรือทำลาย และร่วมกันสนับสนุน ผลักดันให้เมืองโบราณศรีเทพได้รับการพิจารณาเข้าสู่บัญชีคุ้มครองมรดกโลกและ
บัญชีมรดกโลกต่อไป

เอกสารประกอบการเสวนาทางวิชาการ “คุณค่าความโดดเด่นอันเป็นสากล เส้นทางสู่มรดกโลกของเมืองโบราณศรีเทพ”

สำนักศิลปากรที่ ๔ ลพบุรี กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐